

یادداشت

**خشونت علیه زنان در فرانسه
زخم کهنه‌ای که با کرونا
عمیق‌تر شده**

خشونت علیه زنان در دنیای غرب موضوع تازه‌ای نیست. گزارش‌های اتحادیه اروپا از وضعیت نابسامان زنان در پیشرفته‌ترین کشورهای غربی نظیر انگلیس و فرانسه حکایت دارد. بر اساس آمار ارائه شده از سوی این اتحادیه، یک‌سوم زنان اروپایی مورد سوءاستفاده جنسی یا آزار جسمی قرار می‌گیرند. ۱۰ درصد از دختران قبل از ۱۵ سالگی مورد تجاوز قرار می‌گیرند. پس از ۱۵ سالگی هم از هر ۱۰ زن یک نفر خشونت جنسی را تجربه کرده‌اند و از هر ۲۰ زن، یک نفر مورد تجاوز جنسی قرار می‌گیرد. یک‌پنجم زنان ۱۵ ساله به بالا، زیر نظر بودن را تجربه کرده‌اند. ۲۲ درصد از زنان آزار جسمی یا جنسی از سوی شریک زندگی‌شان را تجربه کرده‌اند و ۴۳ درصد از زنان توسط شریک زندگی‌شان مورد آزار روحی و روانی قرار گرفته‌اند.

حرف‌ها و
نظر کارشناس

در فرانسه به عنوان فمینیسم طبق آماری که وزارت کشور این کشور اروپایی ارائه می‌دهد، هر سه روز، یک زن قربانی خشونت خانگی می‌شود. زنان فرانسوی، همان‌زنانی که تصویر رسانه‌ای آنها در ذهن بسیاری از زنان کشورهای دیگر به‌خصوص کشورهای آسیایی زنانی شیک‌پوش و مرفه است که با لباس‌های آخرین مدل پارسی و عطرهای گران‌قیمت‌شان در خیابان‌های شانزدهم قدم می‌زنند برای رهایی از خشونت و حتی مرگ از سوی شریک زندگی‌شان پویش‌های راه می‌اندازند. سال گذشته هم در اقدامی نمادین صدها زن در پاریس روی زمین به حالت مرده دراز کشیدند تا توجه همگانی را به خشونت علیه زنان جلب کنند. هر یک از معترضان نام یکی از قربانیان خشونت خانگی را در دست داشتند و یک به یک روی زمین افتادند و سپس بلند شدند و فریاد کشیدند: «نه یکی دیگر».

با وعده «پایان دادن به خشونت علیه زنان» به رقابت‌های انتخاباتی وارد شد و برگ برنده پیروزی‌اش در انتخابات نیز همین بود اما این خشونت‌ها پائینی نداشت. چند ماه پیش از بروز بحران کرونا در اوایل ماه ژوئیه به دنبال انتشار آمار تعداد زنانی که در فرانسه به دست همسران کنونی یا سابق خود به قتل رسیده بودند، رئیس‌جمهور فرانسه در توتیتی از زنان فرانسوی عذرخواهی کرد. «مانوئل مکرون» رئیس‌جمهور فرانسه با انتشار اسامی این زنان در صفحه فیس‌بوک خود نوشت:

«خانم‌ها من از شما عذر می‌خواهم. جمهوری فرانسه نتوانست به خوبی از شما محافظت کند.» حالا کرونا و قرنطینه خانگی ناشی از آن خانواده متشنج و متلاشی غربی را بیش از پیش در معرض تنش قرار داده و چالش‌های قدیمی و زخمی کهنه را تنها عمیق‌تر کرده است.

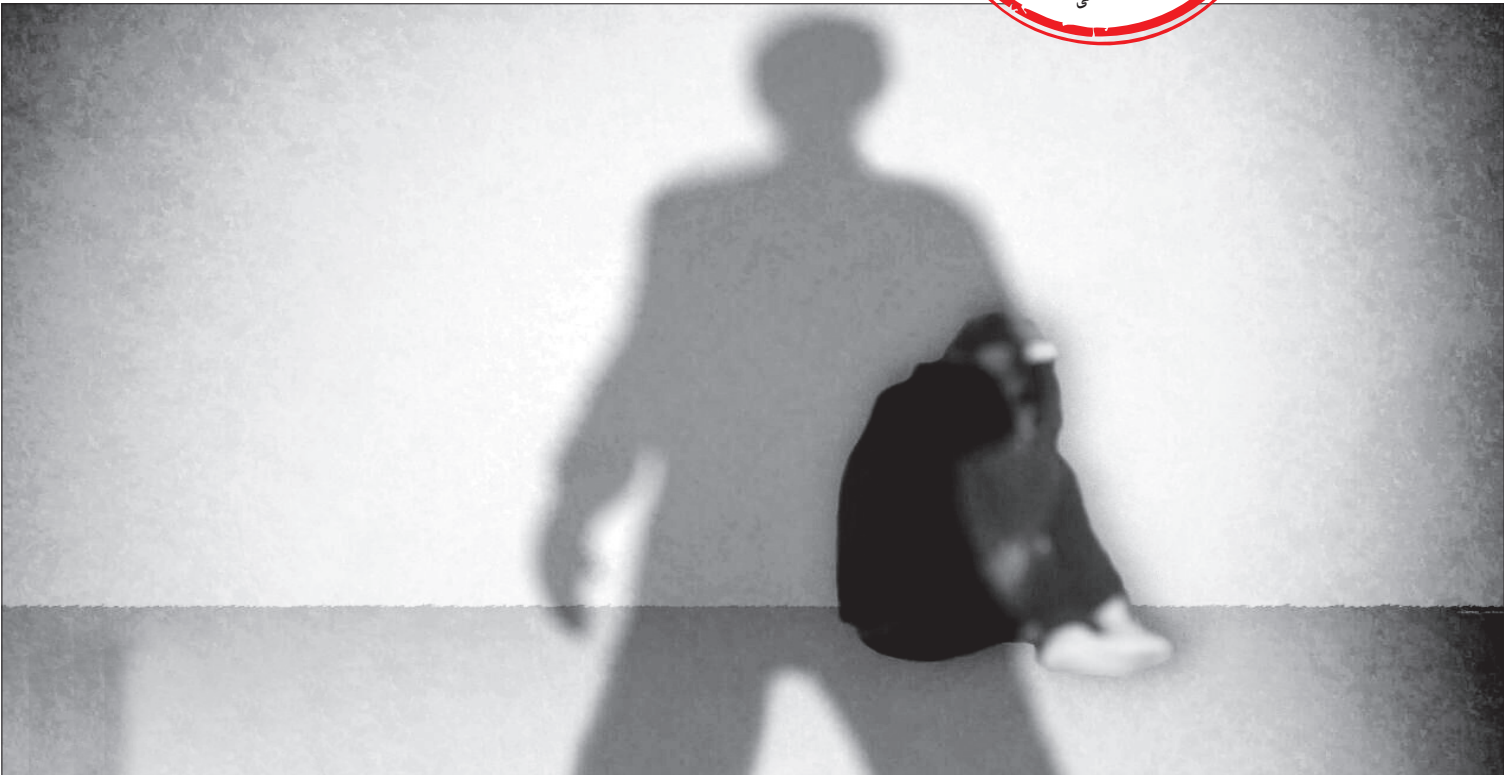
حالا وزارت برابری جنسیتی فرانسه از افزایش خشونت‌های خانگی در قرنطینه شهروندان برای کنترل شیوع ویروس کرونا خبر می‌دهد.

■ **خطر خشونت خانگی با اسلحه گرم در امریکا** شبکه خبری ان‌بی‌سی، به نقل از پلیس امریکا گزارش داد که هم‌زمان با شیوع ویروس کرونا در امریکا در ماه مارس، خشونت‌های خانگی در این کشور با افزایش شدیدی همراه بوده که این موضوع نگرانی دربارۀ وضعیت خانواده‌های امریکایی را افزایش داده است. سسی‌ان‌ان می‌گوید با افزایش خرید سلاح در امریکا، خشونت خانگی هم‌زمان با قرنطینه طی هفته‌های آینده می‌تواند به موضوعی خطرناک تبدیل شود.

■ **افزایش خشونت‌های خانگی در آلمان** وزیر خنواده آلمان هم حداقل یک زن به طور متوسط هر ساعت به دست شریک زندگی خود مجروح جسمی می‌شود.

فرانسیسکا گیفی، وزیر خانواده آلمان با اشاره به آمار بیش از حد زنانی که همچنان در معرض خشونت توسط شریک زندگی یا شریک زندگی سابق خود قرار دارند، گفت: «در سال ۲۰۱۸ هر ساعت، یک زن به طور جدی زخمی شده است.» حالا و با قرنطینه خانگی کروناایی دولت آلمان هم از افزایش تلفن‌های درخواست کمک از طرف کسانی که از خشونت خانگی رنج می‌برند در دوران بحران کرونا خبر داده است. یک سخنگوی وزارت خانواده آلمان در این باره به خبرگزاری آلمان گفته هفته گذشته ما شاهد افزایش ۱۷/۵ درصدی خشونت خانگی در آلمان نسبت به دو هفته قبل از آن بودیم.

وزیر خانواده آلمان چندی پیش‌دربارۀ افزایش خشونت‌های خانگی در این کشور پیامد بحران کرونا هشدار داده بود و گفته بود خانواده‌ها در یک فضای تنگ و تحت استرس شدید قرار دارند. اوضاع در دیگر کشورهای اروپایی نظیر ایتالیا و اسپانیا... هم همین‌طور است.

پرونده «جوان» درباره نقش کرونا و قرنطینه خانگی در افزایش خشونت خانگی و مقایسه این شاخص در ایران و غرب

پشت‌پرده‌نمایش افزایش خشونت خانگی علیه زنان

ماجرای یک پیامک آغاز شد؛ پیامکی از سوی وزارت بهداشت با این مضمون که «در صورت مشاهده یا مواجهه با موارد کودک‌آزاری یا همسرآزاری در ایام کرونا برای دریافت خدمات اجتماعی روانی با اورژانس اجتماعی تماس بگیرید.» طبق گزارش‌های بین‌المللی در ایام اپیدمی کرونا میزان خشونت خانگی علیه زنان در بسیاری از کشورهای غربی افزایش چشمگیر نشان داده بود به گونه‌ای که حتی نگرانی دبیرکل سازمان ملل را هم در پی داشت اما آیا در ایران هم کرونا موجب افزایش خشونت خانگی شده بود؟ چه مستندات و آمار و ارقامی در این باره وجود دارد و آیا می‌توان افزایش خشونت در غرب و خانواده‌های غربی را با توجه به مؤلفه‌های متفاوت خانواده در ایران و مسیر نقاط جهان به خانواده‌های ایرانی هم تعمیم داد؟ پیامک معاونت زنان و خانواده که با سوءاستفاده از امکانات وزارت بهداشت و سازمانه پیامکی این وزارتخانه برای اطلاع‌رسانی درباره کرونا و

را به عهده دارند و اگرچه درصدی از خشونت خانگی علیه زنان در جامعه ما هم وجود دارد اما این خشونت در ایران نسبت به بسیاری از کشورهای دنیا در سطح پایین‌تری قرار دارد و هنوز این ماجرا در جامعه ما به یک معضل تبدیل نشده است. از سوی دیگر بر خلاف آنچه ارسال این پیامک معاونت زنان و خانواده در ذهن میزبان ایجاد کرد و خوراک خبری خوبی که درباره میزان خشونت خانگی علیه زنان به شبکه‌های معاند داد بسیاری از کارشناسان قرنطینه اجباری برای کرونا را فرصتی برای افزایش گفت‌وگو و تعامل میان اعضای خانواده عنوان کردند. موضوعی که پیش از این به عنوان یکی از مضضلات خانواده‌های ایرانی اعلام می‌شد و طبق برخی از آمارها میزان گفت‌وگو میان اعضای خانواده در کشورمان به کمتر از روزی ۲۰ دقیقه رسیده بود؛ موضوعی که از نگاه بسیاری از کارشناسان حوزه خانواده خود یکی از عوامل اصلی اختلافات درون خانواده و حتی عاملی برای

یادداشت

**بحث خشونت‌های خانگی
ابزاری حقوق بشری
برای فشار به کشور**

دکتر مریم اردبیلی دکنسرای آینده‌پژوهی در تحلیل خود در رابطه با بحث کرونا و احتمال افزایش تنش‌های درون خانواده با اشاره به اینکه ویروس کرونا به عنوان عاملی استرس‌زا مطرح است، می‌گوید: «خانم‌ها و آقایان هر یک دغدغه‌هایی در رابطه با مسائل خانواده و معیشت دارند که این هم به نوبه خود می‌تواند فشارهایی را به اعضای خانواده وارد کند و در کنار اینها افسردگی مجبورند ساعات طولانی‌تری را در خانه و در کنار هم‌دیگر بمانند یا این همه نمی‌توانیم بگوییم این استرس خودش ایجادکننده بحران‌های خانوادگی است.»

بنا به تأکید وی تعدادی از افراد، تناقض ذاتی در لابه‌های زیرین زندگی خانوادگی خودشان داشته‌اند و این تعارضات وقتی که صبح تا شب آقا و خانم هر کدام سرگرم کارهای خودشان بوده‌اند به چشم نمی‌آمده اما اکنون که این دو نفر در یک محیط پراسترس کنار هم قرار گرفته‌اند، می‌تواند خودش را نشان دهد. در عین حال نظرسنجی اخیر اسپان‌شان می‌دهد اکثر مردم اظهار داشته‌اند اختلافات خانوادگی در این ایام در آن افزایش نداشته است.

بنا به تأکید اردبیلی در این شرایط اول از همه اقدامات ایجابی‌ها از اقدامات سلبی‌ها ما خیلی مهم‌تر است. وی تصریح می‌کند: «اینکه ناگهان شما صبح بیدار می‌شوید و یک پیامک دریافت می‌کنید که اگر خشونت خانگی دارید با این شماره تماس بگیرید تا بیایند برخورد کنند، این خودش به نظر من برای خانواده‌ای که به این حد از اختلاف نرسیده و دچار خشونت به این معنا نشده ضربه مهلکی می‌زند و ذهنیتش را به سمت منفی‌گر می‌برد».

وی معتقد است که در جای این کار می‌شد شماره‌ای معرفی شود تا به افراد مشاوره بدهد یا فایلهایی برای سؤالات مشترک در یک سایت یا آدرس مشخصی بارگذاری شود تا مردم به آنها دسترسی داشته باشند.

از نگاه این پژوهشگر طرح افزایش خشونت خانگی در ایام اپیدمی کرونا و قرنطینه خانگی و به طور کلی بحث خشونت‌های خانگی خصوصا در کشورهای مسلمان، ابزار حمله‌های حقوق بشری و ابزار فشارهای بین‌المللی علیه ما قرار می‌گیرد. به بیان دیگر بیش از آنکه کسی نگران کودکان و یا به طور کل خانواده‌ها باشد، بیشتر این آمار به عنوان یک فاجعه و بروز و ظهور آن مطرح می‌شود و متأسفانه نهادهایی که این مسائل را پیگیری می‌کنند به دنبال اقدامات مؤثری برای پیشگیری از آنها نیستند.

■ **دعای پاپ برای زنان غربی قربانی خشونت** پاپ فرانسیس، رهبر کاتولیک‌های جهان هم نسبت به حضور زنان در خط مقدم مبارزه با کرونا و همچنین خشونت علیه زنان در کشورهای اروپایی واکنش نشان داد. وی زنانی را که در خط مقدم مبارزه با این بحران کار می‌کنند از جمله پزشکان، پرستاران، افسران پلیس، نگهبانان زندان و فروشنده‌های فروشگاه‌های کالاهای اساسی تحسین کرد.

پاپ همچنین با تحسین زنانی که در خانه به کودکان، سالمندان و افراد ناتوان رسیدگی می‌کنند، گفت: «گاهی اوقات زنان در یک زندگی مشترک قربانی خشونت خانگی می‌شوند و فشار بسیار سنگینی را تحمل می‌کنند. باید برای آنها دعای کمیت تا پروردگار به آنها قدرت دهد و جوامع ما از آنها در کنار خانواده‌هایشان حمایت کنند.»

■ **ابراز نگرانی دبیرکل سازمان ملل** کرونا خشونت علیه زنان را در دنیای غرب بیشتر کرده است. از زمان آغاز این اپیدمی و قرنطینه خانگی موارد خشونت علیه زنان در فرانسه نیز بیش از یک‌سوم افزایش داشته است. مقام‌های استرالیایی نیز از افزایش ۷۵ درصدی جست‌وجوی اینترنتی در ارتباط با حمایت از قربانیان خشونت خبر می‌دهند.

آنتونیو گوتش دبیرکل سازمان ملل از دولت‌ها خواست در واکنش‌های خود به ویروس مرگبار کرونا، حمایت از زنان را نیز در اولویت قرار دهند. به گفته وی خشونت تنها محدود به میدان جنگ نیست. برای بسیاری از زنان و دختران، تهدید در مکان‌هایی وجود دارد که در واقع باید امن‌ترین جاها برای آنها باشد؛ دقیقاً در خانه‌هایشان. وی در ادامه با هولناک خواندن خشونت‌های روزافزون علیه زنان از دولت‌ها خواست تدابیر لازم را برای جلوگیری از اعمال خشونت علیه زنان و دختران اتخاذ کنند.

نظر پلیس

**فرمانده نیروی انتظامی:
آمار قابل ملاحظه‌ای از نزاع خانگی نداشته‌ایم**

نیروی انتظامی به عنوان یکی دیگر از دستگاه‌های مسئول در حوزه مباحث مرتبط با خشونت فعالیت دارد و اغلب اوقات خشونت‌ها چه نزاع‌های بیرونی و خارج از منزل و حتی گاهی نزاع‌ها و خشونت‌های خانگی به این نبر را جاع می‌شود. پس اگر خشونت‌های خانگی سازمان اورژانس اجتماعی و مراکز مداخله در بحران‌های اجتماعی خانواده در کشور ایجاد شد که به نوبه خود، اتفاق بسیار خوبی بود و در حال حاضر در تمام شهرهای بالای ۵۰ هزار نفر، مرکزی به نام اورژانس اجتماعی و مداخله در بحران وجود دارد. این مراکز بعضاً با همکاری سازمان‌های مردم‌نهاد که خانه‌های امن یا خانه‌های سلامت را اداره می‌کنند، فعالیت می‌کنند. همچنین خط مشاوره ۱۴۸۰ وجود دارد که مردم از طریق تلفن می‌توانند مشاوره دریافت کنند و یک خط کم‌کمرسانی با شماره ۱۲۳ در اختیار این سازمان قرار دارد و اگر حادثه‌ای در حال رخ دادن باشد یا حکم قضایی در موضوع مداخله می‌کنند. این موضوع بسیار پیشرفته است و در دنیا مخصوصاً کشورهایی که در این زمینه ادعا دارند، ممکن است گستره شبکه‌شان در این حد و یا حتی کمتر باشد.

نظر معاون رئیس‌جمهور

**معصومه ابتکار:
آمار خشونت کرونایی در ایران کمتر از جهان است**

میزان خشونت خانگی در ایران در مقایسه با آمارهای جهانی در دوران شیوع کرونا چندان حد وشدید نیست حتی وضعیت ما از وضعیت متوسط جهانی از لحاظ شیوع خشونت‌های خانگی بهتر است. البته اینکه چه میزان از این خشونت‌ها هم اطلاع‌رسانی می‌شود، جای بحث دارد. نکته دوم این است که طی ۲۰ سال گذشته، سازمان اورژانس اجتماعی و مراکز مداخله در بحران‌های اجتماعی خانواده در کشور وجود دارد که هر جا چالش‌های اجتماعی و مداخله در بحران وجود دارد، این مراکز بعضاً با همکاری سازمان‌های مردم‌نهاد که خانه‌های امن یا خانه‌های سلامت را اداره می‌کنند، فعالیت می‌کنند. همچنین خط مشاوره ۱۴۸۰ وجود دارد که مردم از طریق تلفن می‌توانند مشاوره دریافت کنند و یک خط کم‌کمرسانی با شماره ۱۲۳ در اختیار این سازمان قرار دارد و اگر حادثه‌ای در حال رخ دادن باشد یا حکم قضایی در موضوع مداخله می‌کنند. این موضوع بسیار پیشرفته است و در دنیا مخصوصاً کشورهایی که در این زمینه ادعا دارند، ممکن است گستره شبکه‌شان در این حد و یا حتی کمتر باشد.

نظر عضو کابینه

**وزیر کشور:
کرونا بر روابط ۸۵ درصد خانواده‌ها اثر نداشته است**

به دلیل شرایط سخت قرنطینه در حوزه‌های فردی و خانوادگی ممکن است مسائلی رخ دهد اما نظرسنجی‌ها در خصوص ادعای افزایش اختلافات خانوادگی نشان می‌دهد ۸۴/۵ درصد مردم چنین موضوعی را تأیید نمی‌کنند و روانشناسان، وزارت بهداشت و سازمان بهزیستی هم گزارش داده‌اند که نباید این موضوع را به عنوان معضل و موضوع عمومی مطرح کنیم. البته به هر حال، به دلیل شرایط بیماری کرونا، نوع رفتارها قدری متفاوت شده است و افراد اکنون بیشتر در معرض برخی رفتارها هستند. به همین دلیل، باید آموزش‌های لازم را برای مدیریت رفتارهای خانوادگی ارائه دهیم بدون آنکه به عنوان یک معضل یا سیاه‌نمایی به آن نگاه کنیم. امکانات ما برای مهار و کنترل این بیماری بیشتر می‌شود، گشایش بیشتری در حوزه درمان و روش‌های درمانی اتفاق می‌افتد و باید توانیم با کمک هم این مسئله را مدیریت کنیم. متأسفانه، برخی رسانه‌های خارجی می‌خواهند در مورد اقدامات انجام‌شده در کشور سیاه‌نمایی کرده و فعالیت‌ها و زحمات فراوانی را که صورت گرفته است، تضعیف کنند.

رئیس سازمان بسیج جامعه زنان:

افزایش خشونت خانگی در دوران قرنطینه سیاه‌نمایی و برای پیشبرد مطالع مغرضانه است

از نگاه رئیس بسیج جامعه زنان، در خانواده‌های ما آفت، ملامطت و انسجام همیشه حرف اول را می‌زند و خانواده‌ها ما با خانواده‌های غربی بسیار متفاوتند و فرهنگ کشور ما می‌طلبد تا به روش‌های دیگری چالش‌های احتمالی خانواده‌ها را دنبال و رفع کنیم. وی با تأکید بر اینکه چنین جریاناتی به شکل مغرضانه و از سوی دشمنان ما

مینا بیابانی رئیس سازمان بسیج جامعه زنان طرح مباحثی همچون افزایش خشونت‌های خانگی در ایران با قرنطینه کرونا را سیاه‌نمایی می‌داند و معتقد است برخی افراد به صورت مغرضانه و برای پیشبرد مطالع خود و پیساده کردن برنامه‌هایشان این موضوعات را مطرح می‌کنند. وی با اشاره به تنش‌هایی که ممکن است به واسطه طولانی شدن مدت زمان قرنطینه در برخی خانواده‌ها اتفاق افتاده باشد به «جوان» می‌گوید: «من اعتقاد ندارم که ما در این مدت با افزایش خشونت خانگی علیه زنان مواجه شدیم.»

وی در پاسخ به این سؤال که در صورت بروز چالش‌های خانوادگی چگونه باید دخالت کرد تا به استحکام خانواده ضربه‌ای وارد نشود؟ پاسخ می‌دهد: «ما اعتقاد داریم که هر جا چالش‌های در خانواده ایجاد می‌شود می‌توانیم مراکز مشاوره‌ای را ایجاد کنیم تا مشکلات و چالش‌های خانوادگی را به روش‌های علمی حل کند و خانواده را به سمت و سویی ببرد که انسجام و تحکیم آن بیشتر شود. در غیر این صورت رفتارهای غیرعلمی می‌تواند خانواده را با چالش مواجه کند و تحکیم آن را زیر سؤال ببرد و متزلزل کند.»

طراحی و اجرا می‌شود، بیان می‌کند: «متأسفانه اپوزیسیون داخلی هم به این گونه مسائل دامن می‌زند و این همه‌ها را برای مامضاعف می‌کنند.» وی با تأکید بر اینکه در اعتقادات ما خانواده مقدس‌ترین نهاد است تصریح می‌کند: «برخورد‌های این چنینی و راه‌اندازی نهادهایی برای دخالت در داخل نهاد خانواده نه تنها کمکی به بهبود فضای خانواده نمی‌کند بلکه منجر به تزلزل بنیان خانواده می‌شود.»

از نگاه این کارشناس ارشد مطالعات فرهنگی در فضای خانواده باید مسائل و مشکلات در فضایی عاطفی و توأم با محبت حل و فصل شود و وجود مرجعی که با بروز کوچک‌ترین اتساق در خانواده اعضای خانواده بخواهند به آن مراجعه کنند اعتماد را در بین اعضای خانواده از بین می‌برد. بیابانی با اشاره به تبعیت از این کشورها ساز و کار و نهادی بیرونی برای حل و فصل مشکلات و اختلافات خانوادگی را علمی نمی‌داند. بنا به تأکید وی در کشورهای غربی روز به روز وضع خانواده با مخاطرات و تلاش بیشتری روبه‌رو می‌شود ضمن آنکه خانواده ایرانی به جهت فرهنگی، زیست‌بوم و مبانی اعتقادی بسیار متفاوت از خانواده‌های غربی است و آنچه در کشورهای غربی اتفاق می‌افتد نمی‌تواند برای خانواده‌های ما هم مصداق داشته باشد.